

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA ŚRÓDROCZNYCH
I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA
POLSKIEGO W KLASIE III „H”**

Zakres podstawowy i rozszerzony

Uczeń, który nie spełnił wymagań na ocenę dopuszczającą, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Uczeń „**dopuszczający**” potrafi to, co uczeń dopuszczający klas I- II, oraz spełnia wymagania na poziom konieczny:

Wiadomości zapamiętane	Wiadomości rozumiane	Umiejętności w sytuacjach typowych	Umiejętności w sytuacjach problemowych
1. wymienić tytuły i autorów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej dla zakresu podstawowego, rozszerzonego; 2. wyliczyć elementy świata przedstawionego(bohaterów, czas i miejsce akcji, kolejność zdarzeń); 3. odtworzyć z pamięci definicje pojęć: Młoda Polska, modernizm, dekadentyzm, impresjonizm, ekspresjonizm, symbolizm,	1. rozróżnić gatunki literackie Młodej Polski, 20-lecia i współczesności (np. powieść modernistyczna, awangardowa, paraboliczna, dramat symboliczny, awangardowy, sonet, hymn ...); 2. objaśnić pojęcia związane z kulturą Młodej Polski, 20-lecia i współczesności; 3. wyjaśnić istotę totalitaryzmu w tekstach literackich; 4. rozróżnić katastrofizm generacyjny	1. określić główne idee Młodej Polski, 20-lecia z zakresu filozofii i psychologii; 2. określić główne pojęcia związane z kulturą współczesną (np. egzystencjalizm, kultura masowa, nowomowa , postmodernizm ...); 3. wykonać opis bibliograficzny; 4. sporządzić plan, konspekt; 5. wyszukać literaturę przedmiotową i podmiotową, dokonać jej selekcji według	1. porównać polszczyznę z innymi językami; 2. komponować dłuższe, spójne wypowiedzi, układać plany, konspekty, nadawać tytuły i śródtytuły; 3. redagować takie teksty jak: rozprawka, analiza i interpretacja utworu literackiego i/lub jego fragmentu, referat, recenzja, charakterystyka bohatera literackiego i jego kreacji, języka utworu, prądu, zjawiska typowego

<p>neoromantyzm, katastrofizm, futurizm, awangarda literacka, katastrofizm, grupa literacka, literatura łagrowa i łagrowa, socrealizm, egzystencjalizm, literatura faktu;</p> <p>4. wskazać ramy chronologiczne epok: Młoda Polska, 20-lecie i współczesność;</p> <p>5. wykazać się znajomością nazw i cech gatunków objętych programem klas I- III;</p> <p>6. wymienić nurty w poezji współczesnej;</p> <p>7. wymienić pokolenia literackie poznanych epok;</p> <p>8. wymienić podstawowe cechy gatunkowe tekstu popularnonaukowego i publicystycznego;</p> <p>9. wyliczyć najważniejsze wydarzenia z życia kulturalnego;</p>	<p>i historiozoficzny;</p> <p>5. rozróżniać kategorie estetyczne;</p> <p>6. rozróżniać akty mowy i intencje (pytanie, żądanie, ironia ...);</p> <p>7. rozróżniać podstawowe cechy języka poszczególnych epok literackich;</p>	<p>określonych kryteriów;</p> <p>6. odczytywać tekst popularnonaukowy i/lub publicystyczny na poziomie znaczeń, struktury oraz komunikacji;</p> <p>7. korzystać z różnych źródeł informacji (klasycznych, elektronicznych);</p> <p>8. publicznie zabrać głos, stosując podstawowe zasady retoryczne;</p> <p>9. przywołać właściwe konteksty, np. odnieść utwór do biografii autora, filozofii, religii i własnych doświadczeń;</p>	<p>dla epoki;</p> <p>4. redagować własny tekst w odniesieniu do jednego lub dwóch utworów literackich albo fragmentu/fragmentów utworów literackich wymaganych na poziomie podstawowym i rozszerzonym i odczytywania go/je na poziomie idei oraz organizacji;</p> <p>5. stosować pojęcia z zakresu historii literatury, poetyki, teorii literatury i nauki o języku;</p>
--	---	--	--

Uczeń „dostateczny” spełnia wymagania na poziom konieczny i podstawowy; potrafi to, co uczeń dostateczny klas I-II, uczeń dopuszczający klasy III, i ponadto:

Wiadomości zapamiętane	Wiadomości rozumiane	Umiejętności w sytuacjach typowych	Umiejętności w sytuacjach problemowych
1. wymienić przedstawicieli głównych kierunków artystycznych w sztuce Młodej	1. streścić wybrane wątki z lektur podstawowych oraz uzupełniających;	1. powiązać fakty literackie z wydarzeniami historycznymi i społecznymi;	1. napisać opinię o problemie zawartym w tekście literackim lub jego fragmencie;
	2. wyróżnić cechy		2. określić sposób

<p>Polski, 20-lecia i współczesności; 2. wskazać periodyzację literatury 20-lecia oraz współczesnej; 3. wskazać podstawowe tematy, motywy i wątki występujące w poznanych utworach literackich i innych tekstach kultury; 4. wygłosić z pamięci dwa utwory poetyckie;</p>	<p>kierunków artystycznych: symbolizmu, impresjonizmu, nadrealizmu, kubizmu, dadaizmu, futuryzmu, ekspresjonizmu w konkretnych utworach literackich; 3. wskazać przykłady grup literackich 20-lecia; 4. rozróżnić typy metafor; 5. rozróżniać pokolenia literackie po 1939r.; 6. rozróżniać nurty w poezji współczesnej; 7. zilustrować elementy tradycji literackiej w kulturze współczesnej; 8. rozróżniać nurty filozoficzne i wyjaśnić ich związek z tradycją literacką; 9. wskazać przemiany w obrębie najważniejszych gatunków literackich; 10. wymienić podstawowe cechy eseju i tekstu naukowego;</p>	<p>2. scharakteryzować literackie wzorce osobowe z kanonu lektur oraz lektury uzupełniającej; 3. określić wpływ totalitaryzmu na kondycję człowieka i poszukiwania artystyczne; 4. scharakteryzować nurty tematyczne w prozie powojennej; 5. ułożyć konspekt pracy typu maturalnego; 6. wypowiadać się ze świadomością użycia wyznaczników gatunku: felietonu, eseju, artykułu popularnonaukowego; 7. określić przesłanie tekstu filozoficznego, naukowego, językoznawczego; 8. rozpoznać cechy gatunkowe utworu, styl utworu oraz konwencję literacką; 9. określić związki gatunków literackich z prądami artystycznymi;</p>	<p>kreowania bohatera literackiego; 3. przedstawić własne refleksje zainspirowane problemem zawartym w utworze lub jego fragmencie; 4. ocenić postawy bohaterów literackich; 5. sporządzić bibliografię na zadany temat; 6. analizować i korygować błędy językowe popełniane przez siebie lub dostrzeżone w czytanych tekstach;</p>
---	---	---	---

Uczeń „**dobry**” spełnia wymagania na poziom podstawowy i rozszerzający; potrafi to, co uczeń dobry klas I-II, uczeń dostateczny klasy III, i ponadto:

Wiedomości zapamiętane	Wiedomości rozumiane	Umiejętności w sytuacjach typowych	Umiejętności w sytuacjach problemowych
	1. streścić tekst naukowy;	1. scharakteryzować utwory Młodej Polski, 20-lecia	1. rozwiązywać problemy postawione w toku pracy nad lek-

		<p>i współczesności w powiązaniu z klasyfikacją tematyczną, filozoficzną, prześledzić ewolucję gatunku;</p> <p>2. scharakteryzować grupę literacką 20-lecia;</p> <p>3. porównywać różne dziedziny sztuki,</p> <p>4. określić tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny;</p> <p>5. scharakteryzować cechy językowe poznanych utworów młodopolskich, międzywojennych i współczesnych;</p> <p>6. scharakteryzować pokolenia literackie poznanych epok;</p> <p>7. rozpoznać funkcję występujących w utworze motywów, toposów;</p> <p>8. określić ideową i kompozycyjną funkcję aluzji literackiej w tekście;</p>	<p>turą;</p> <p>2. oceniać bohaterów literackich w kontekście epoki;</p> <p>3. napisać esej krytycznoliteracki, rozprawkę przedmaturalną, interpretację utworu poetyckiego;</p> <p>4. dokonać analizy merytorycznej i redakcyjnej tematów przedmaturalnych;</p> <p>5. samodzielnie selekcjonować materiał literacki pod kątem tematu, motywu, wątku;</p> <p>6. syntezować wiedzę o literaturze pod kierunkiem nauczyciela w ujęciu historycznoliterackim lub uniwersalnym (np. motyw Boga, problem cierpienia);</p> <p>7. ocenić aktualne wydarzenia kulturalne w formie recenzji;</p>
--	--	---	--

Uczeń „**bardzo dobry**” spełnia wymagania na poziom rozszerzający i dopełniający; potrafi to, co uczeń bardzo dobry w klasach I-II, uczeń dobry klasy III, i ponadto:

Wiadomości zapamiętane	Wiadomości rozumiane	Umiejętności w sytuacjach typowych	Umiejętności w sytuacjach problemowych
		1. wskazać związki Młodej Polski, 20-lecia i współczesności z kulturą powszechną w	1. analizować, syntezować i oceniać zjawiska literackie i kulturowe, poznane w toku nauki w szko-

		<p>lekturach z kanonu podstawowego oraz w lekturach uzupełniających;</p> <p>2. ustalić konteksty filozoficzne, estetyczne i społeczno-polityczne oraz zastosować je w interpretacji tekstów czytanych na lekcjach;</p>	<p>le i te utrzymane w znanej konwencji;</p> <p>2. oceniać i wartościować poznane dzieła, uzasadniać swój sąd;</p> <p>3. gromadzić, wykorzystywać materiały z naukowych źródeł;</p> <p>4. sporządzić pełną bibliografię przedmiotową i podmiotową na zadany temat;</p> <p>5. dokonać interpretacji porównawczej utworu literackiego i filmu, tekstu dramatu i przedstawienia teatralnego;</p> <p>6. wartościować zjawiska artystyczne w perspektywie historycznoliterackiej i uniwersalnej;</p> <p>7. wykorzystywać wiedzę z różnych źródeł w nowych sytuacjach poznawczych, w próbach syntezy;</p> <p>8. syntezywać wiedzę o literaturze pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie w ujęciu historycznoliterackim (np. ewolucja gatunku) lub uniwersalnym (np. problem cierpienia) w literaturze różnych epok;</p> <p>9. przemawiać, wygłaszać referaty,</p>
--	--	--	---

			świadomie posługując się gestykulacją, mimiką; 10. wykryć powiązania intertekstualne w czytanych utworach;
--	--	--	---

Uczeń „**celujący**” potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, i ponadto:

1. wykracza poza treści programowe;
2. ma nawyki sięgania po teksty literackie i teksty kultury oraz potrafi je dojrzałe interpretować w różnych kontekstach;
3. osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i olimpiadach (np. Olimpiada Literatury i Języka Polskiego) na etapie okręgowym lub centralnym.

